

Virtuální hospitace – tělesná výchova: Cvičení na stanovištích

Autoevaluace

Vyučující: PhDr. Radek Častulík

Cíl hodiny a dílčí cíle jednotlivých pohybových aktivit

Jak hlavní cíl hodiny (maximální využití času hodiny pro aktivní pohyb žáků), tak i cíle dílčí (zdokonalování osvojených herních činností jednotlivce, dále jen HČJ, ve florbalu a basketbalu a nácvik skoků na malé trampolíně) byly splněny bezesbýtku.

Metody a formy práce

Studenti by měli být po celou dobu vyučovací hodiny v aktivním pohybu, což se povedlo a nevyskytly se situace nečinnosti. Všechny pohybové aktivity na sebe plynule navazovaly a studenti se rovnoměrně zapojili do aktivit na všech stanovištích. Metodicko-organizační forma výuky tělesné výchovy cvičení na stanovištích se jeví jako ideální pro situace, kdy máte početné cvičební skupiny (20 a více studentů) a chcete dosáhnout maximální efektivity hodiny. Tato metodicko-organizační forma je známá již několik desítek let. Často využívána je především v oblasti kondiční přípravy (kruhový trénink aj.). Tak častá již není situace, kdy jsou kombinována stanoviště zaměřená na zdokonalení či nácvik z oblasti gymnastiky, sportovních her a jiných pohybových aktivit. Pro zdokonalení HČJ byly vybrány průpravné hry na menším hřišti, což samo o sobě je velmi intenzivní varianta, a to hlavně z pohledu kontaktů hráčů s míčem (míčkem). Student je častěji v kontaktu s míčem a proces zdokonalování je tak daleko efektivnější. Fenomén hry dává zapomenout na zatížení a soutěživý charakter míčové hry pak dostatečně motivuje hráče k co nejlepšímu výkonu. Výhody malého počtu studentů na stanovištích se plně projeví i při nácviku skoků na malé trampolíně. Studenti si častěji činnost vyzkoušeli a pedagog může lépe individualizovat a reagovat na chybné provedení pohybového prvku.

Cvičení na stanovištích nepřináší jen a pouze klady. Ke kolizním situacím může dojít především na stanovištích, na kterých není vyučující přítomen. Není zde rozhodčí, tím jsou kladeny vysoké nároky na studenty z oblasti fair play a může se stát, že studenti tuto situaci nezvládnou. Tato situace v natočené hodině nenastala. V průběhu jiné hodiny nastat může a je třeba, aby byl učitel na tuto variantu připraven a dokázal ji vyřešit. Studenti si musí uvědomit, že pokud nebudou hrát podle pravidel samostatně, hra nebude mít smysl. Není to vůbec jednoduché, ale v životě nebude také stále přítomen rozhodčí a rádce. Nepřítomnost pedagoga na dvou stanovištích mu také znemožňuje aktivně vstoupit do procesu motorického učení, nemůže opravovat chyby a nedostatky v prováděných HČJ. Tato nevýhoda je však vyvážena výše uvedenými klady použité metodicko-organizační formy.

Vzájemná interakce

Interakce studentů mezi sebou probíhala bez problému. Jednak si studenti týmy sestavili samostatně, spoluhráčem jim byl i kamarád. Snažili se spolupracovat a komunikovali bez problémů jak se spoluhráčem, tak i soupeřem. Studenti jsou z jedné třídy a dobře se znají. Pravidla fair play zde přecházela zcela přirozeně do praxe.

Interakce student – učitel probíhala bez problémů, přítomnost kamer měla kladný vliv na vnímavost studentů, byli klidnější než jindy, ale i v běžných hodinách je tato skupina úžasná

v přístupu k pohybu. Mají zájem o jakoukoliv pohybovou aktivitu, kterou provádějí s vysokým nasazením a snahou.

Práce s „růzností“

Cvičení na stanovištích má být pestré a různorodé. Domnívám se, že proto bylo i vymyšleno. A vůbec bych se nebál neobvyklých kombinací. Ideálně se jeví kombinace sportovních her (přítomnost pedagoga není nezbytně nutná) a gymnastiky, atletiky, kondičních cvičení, ale jsou možné i kombinace jiné, záleží zcela na kreativitě a fantazii učitele. Je důležité mít na paměti, že pedagog musí být přítomen na nejnebezpečnějším stanovišti, proto může být pouze jedno takové stanoviště.

Použití jazyka

Při své práci se snažím jít příkladem. Je to přirozený způsob výchovy. Snažím se být aktivní, sám sportovat, ve sportovních aktivitách studenty podporovat a umožnit jim je. Jednotlivé sporty jim představit, seznámit je s teorií i s praxí. Samozřejmě mi přijde používat při tom odbornou terminologii a spisovný jazyk. Tím nechci říct, že hovorový jazyk v hodinách nepoužívám, sport a tělesná výchova jsou na tolik specifická odvětví vzdělávacího procesu, že umožňují jistý stupeň „nepsisovnosti“.

Práce s časem, rozvržení aktivit, jejich návaznost

Všechny pohybové aktivity na sebe plynule navazovaly a studenti se rovnoměrně zapojili do aktivit na všech stanovištích. Domnívám se, že pohybové aktivity byly zvoleny správně s ohledem na věk a stupeň rozvoje pohybových schopností a dovedností studentů.

Závěrečné hodnocení a poznámka pro učitele

Na práci na stanovištích je potřeba studenty či žáky postupně zvykat, reagovat na nedostatky a vysvětlovat jim chyby, kterých se dopustili. Především mám na mysli porušování pravidel, agresivitu aj. Malého prostoru, na kterém budou studenti hrát, bych se vůbec nebál, musí však dojít k adekvátní úpravě počtu hráčů. Je dobré čas na stanovištích měřit, tak aby každá skupina měla stejné podmínky. Počítejte s tím, že budete mít malý přehled o studentech na stanovištích, na kterých nebudete přítomni. U těchto aktivit je dobré mít svého zástupce, který vás informuje v případě zranění, sporných situací aj.

Než budou studenti činnost provádět samostatně, je nutné ji vyzkoušet pod vedením pedagoga.

Hlavním motivem pro účast v projektu virtuální hospitace byla možnost seznámit učitele tělesné výchovy s touto organizací hodiny. Práci na stanovištích většinou učitelé tělesné výchovy běžně využívají, kopaná na dvou hřištích, stolní tenis na více stolech, střelba na více košů aj. Ale tohle bylo přeci jenom v něčem jiné, je to pestré, zábavné a efektivní. Inspiraci jsem čerpal na holandských školách, kde je tato předvedená hodina naprosto běžnou praxí, dá se říct, že až na výjimky hodiny probíhají v tomto schématu.